

Nationale
MILIEUDATABASE

HET FUNDAMENT VOOR DUURZAME BOUW

Versienummer 2.0

Zichtbaar met uw product in de Nationale Milieudatabase

Inclusief informatie over de Vergoedingsregeling Witte Vlekken

Zichtbaar met uw product in de Nationale Milieudatabase

Samenvatting

De Nationale Milieudatabase (NMD) vormt een belangrijk fundament voor het berekenen en verbeteren van de milieuprestatie van bouwproducten en bouwwerken in Nederland. Door opname in de NMD worden producten zichtbaar voor duurzaamheidsprofessionals en kunnen ze worden gebruikt in gevalideerde rekeninstrumenten om de milieu-impact van bouwwerken te bepalen. Dit vergroot de kans op toepassing in projecten, geeft inzicht in de eigen productieketen via een levenscyclusanalyse (LCA), en helpt bij de voorbereiding op toekomstige wet- en regelgeving.

Opname in de NMD verloopt via vijf stappen:

1. Het laten uitvoeren van een LCA.
2. Registratie als data-eigenaar bij Stichting NMD.
3. Invoer van de milieudata in het online portaal.
4. Toetsing door een erkende LCA-toetser.
5. Publicatie in de database.

Deze procedure geldt voor alle partijen die hun milieudata beschikbaar willen stellen.

De milieuprestatie wordt bepaald op basis van milieuverklaringen, waarin de milieueffecten van bouwproducten zijn opgeslagen. Deze verklaringen zijn gebaseerd op een LCA en bevatten scores in verschillende milieu-impactcategorieën, zoals klimaatverandering, verzuring, en grondstoffschaarste. Bij het opstellen van milieuverklaringen worden twee datasets gehanteerd: de A1-set met 11 categorieën en de A2-set met 19 categorieën, die aansluit op de Europese PEF-methodiek.

Voor bepaalde productgroepen is financiële ondersteuning mogelijk. De Vergoedingsregeling Witte Vlekken ondersteunt partijen die bijdragen aan het aanvullen van ontbrekende data in de database. Elk jaar worden de productgroepen die hiervoor in aanmerking komen opnieuw bepaald.

Milieudata beschikbaar maken via de NMD maakt de milieu-impact van producten inzichtelijk, stimuleert betere keuzes in de bouw en draagt bij aan een transparante, toekomstbestendige bouwsector.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inleiding	4
1. Waarom mijn product in de NMD?	5
1.1 Toegang voor projecten en rekeninstrumenten MPG/MKI	5
1.2 Inzicht in de productieketen	5
1.3 Transparant en toekomstgericht	5
Categorie 1, 2, 3 en 3a data in de Nationale Milieudatabase	6
1.4 Mogelijkheid tot vergoeding	6
2. Milieuprestatie en de rol van de Nationale Milieudatabase	7
2.1 Hoe wordt de milieuprestatie bepaald?	7
2.2 Milieu-impactcategorieën: de bouwstenen van milieuprestatie	8
3. Mijn product in de NMD: een stappenplan	10
3.1 Levenscyclusanalyse (LCA) laten uitvoeren	10
3.2 Registratie als data-eigenaar	10
3.3 Invoeren van milieudata	10
3.4 Toetsing door een erkende LCA-toetser	10
3.5 Publicatie in de NMD	11
3.6 Aanvragen Vergoedingsregeling Witte Vlekken	11
Heeft u een buitenlandse EPD?	11
4. De Vergoedingsregeling Witte Vlekken	12
4.1 Wat zijn 'witte vlekken'?	12
4.2 Doel van de regeling	12
Welke producten komen momenteel in aanmerking?	13
4.3 Voor wie is de vergoedingsregeling bedoeld?	13
4.4 Een voortdurende inspanning om de Witte Vlekken te vullen	13
Leren van eerdere praktijkervaringen	14

Inleiding

De Nationale Milieudatabase (NMD) vormt het fundament voor het objectief bepalen van de milieuprestatie van bouwproducten en bouwwerken in Nederland. Deze milieuprestatie wordt berekend op basis van gevalideerde data die zijn vastgelegd in milieuverklaringen, afkomstig uit een levenscyclusanalyse (LCA). Een LCA brengt de milieueffecten van een product of materiaal in kaart over alle fasen van de levenscyclus: van grondstofwinning en productie tot gebruik en einde levensduur.

Om een product op te nemen in de NMD en zo deel uit te maken van gevalideerde milieuprestatieberekeningen, wordt een vast proces doorlopen. Dit bestaat uit de volgende vijf stappen:

1. Het laten uitvoeren van een LCA.
2. Registratie als data-eigenaar bij Stichting NMD.
3. Invoer van de milieudata in het online portaal.
4. Toetsing door een erkende LCA-toetser.
5. Publicatie in de database.

Voor sommige productgroepen is financiële ondersteuning beschikbaar via de Vergoedingsregeling Witte Vlekken. Deze regeling is bedoeld voor producten waarvoor nog geen gevalideerde data beschikbaar is in de NMD. Ook deze regeling wordt nader toegelicht in dit document.

1. Waarom mijn product in de NMD?

Nederland heeft scherpe klimaatdoelstellingen voor de toekomst. De bouw speelt een belangrijke rol in het behalen van deze doelstellingen.

Om de duurzaamheid van een bouwwerk te bepalen, is de milieuprestatie een belangrijke maatstaf. Hoe beter de milieuprestatie van een bouwwerk, hoe lager de milieu-impact is. Deze milieuprestatie wordt berekend aan de hand van door Stichting NMD gevalideerde rekeninstrumenten. De data uit de Nationale Milieudatabase vormt de basis voor deze berekeningen.

Als producent heeft het voordelen om een levenscyclusanalyse (LCA) te laten uitvoeren voor uw product en deze te laten opnemen in de Nationale Milieudatabase (NMD).

1.1 Toegang voor projecten en rekeninstrumenten MPG/MKI

Wordt uw product opgenomen in de milieudatabase? Dan wordt het zichtbaar voor duurzaamheidsprofessionals die rekenen met MPG- en MKI-instrumenten. Dit vergroot de kans dat uw product wordt toegepast in duurzame bouwprojecten.

1.2 Inzicht in de productieketen

Om een milieuverklaring te kunnen laten opnemen in de Nationale Milieudatabase, moet u eerst een levenscyclusanalyse laten uitvoeren. Een levenscyclusanalyse geeft u detaillistische informatie over de milieu-impact van uw product en de productieprocessen. Deze informatie kan u helpen om de productie- en bedrijfsprocessen te verbeteren en te verduurzamen.

1.3 Transparant en toekomstgericht

De eisen voor milieuprestatieberekeningen worden de komende jaren verder aangescherpt. Producten met goedgekeurde, toetsbare milieudata (categorie 1- of 2-data) zijn straks essentieel. Omdat het in sommige gevallen lang kan duren om een LCA te laten opstellen (denk daarbij aan hoe tijdsintensief het halen van informatie bij specifieke bronnen kan zijn) adviseren wij organisaties op tijd te beginnen.

Categorie 1, 2, 3 en 3a data in de Nationale Milieudatabase

In de Nationale Milieudatabase onderscheiden we vier categorieën milieuverklaringen met milieudata: categorie 1, 2, 3 en 3a:

Categorie 1: Getoetste, merkgebonden data (eigendom van de producent)

Categorie 2: Getoetste, branche/sectorgebonden data (eigendom van de branche)

Categorie 3: Merkongebonden data (eigendom van Stichting NMD)

Categorie 3a: Merkongebonden data, gericht op energiedragers (eigendom van Stichting NMD)

1.4 Mogelijkheid tot vergoeding

Het opstellen van een milieuverklaring vraagt om inzet en expertise. Stichting NMD begrijpt dat dit voor veel partijen een drempel kan vormen, zeker als het gaat om ontbrekende data in de Nationale Milieudatabase. Daarom is er een vergoedingsregeling beschikbaar om de stap naar opname in de NMD te vergemakkelijken.

Voor producenten, leveranciers of brancheorganisaties die bijdragen aan het invullen van zogenoemde 'witte vlekken' in de database, is in sommige gevallen een financiële tegemoetkoming mogelijk. In hoofdstuk 4 leest u hier meer over.

2. Milieuprestatie en de rol van de Nationale Milieudatabase

Een duurzame bouwsector vraagt om inzicht in de milieubelasting van bouwproducten en bouwwerken. Om die belasting meetbaar en vergelijkbaar te maken, wordt gebruikgemaakt van de milieuprestatie: een objectieve score voor de totale milieu-impact van bouwproducten die in een gebouw worden toegepast.

De milieuprestatie wordt onder andere gebruikt voor:

- Het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) via de MPG-eis voor nieuwbouw
- Duurzaam inkopen en aanbesteden door overheden
- Certificering van gebouwen
- Fiscale regelingen zoals MIA/VAMIL
- Infrastructuurprojecten, met de Milieukostenindicator (MKI)

Bij zowel gebouwen (MPG) als GWW-werken (MKI) vormt de milieuprestatieberekening een belangrijk besluitvormingsinstrument.

2.1 Hoe wordt de milieuprestatie bepaald?

De milieuprestatie wordt berekend op basis van een levenscyclusanalyse (LCA) van de gebruikte bouwproducten. Een LCA brengt de milieueffecten van een product in kaart over alle fasen van de levensduur: van grondstofwinning en productie tot gebruik, sloop en eventueel hergebruik.

De milieueffecten van een product worden vastgelegd in de vorm van een milieuverklaring. Deze verklaring bevat scores op diverse impactcategorieën en wordt beheerd binnen de Nationale Milieudatabase (NMD).

De bepaling van de milieuprestatie van een compleet bouwwerk wordt gedaan aan de hand van rekeninstrumenten. Dit zijn online rekentools die de milieuverklaringen van alle toegepaste materialen optelt en weegt.

MKI en MPG: twee rekenmethoden, één basis

De milieuprestatie van een bouwwerk begint bij de milieukosten van de afzonderlijke bouwproducten. Deze worden per product uitgedrukt in de Milieukostenindicator (MKI): een waarde in euro's die is gebaseerd op de totale milieueffecten van dat product, gemeten over de hele levenscyclus.

In zowel woningbouw, utiliteitsbouw als infrastructuurprojecten worden deze MKI-waarden gebruikt om de milieu-impact van een bouwwerk te bepalen. De verschillen zitten in hoe die optelsom wordt geïnterpreteerd en toegepast:

In de B&U-sector (burgerlijke en utiliteitsbouw) leidt de optelsom van MKI-waarden tot de MilieuPrestatie Gebouw (MPG). Deze score wordt genormaliseerd naar het bruto vloeroppervlak van het gebouw en uitgedrukt in euro per m² per jaar. De MPG is verplicht bij nieuwbouw en is een wettelijke toetsingsgrond, onder andere binnen het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

In de GWW-sector (grond-, weg- en waterbouw) worden de MKI-waarden eveneens opgeteld, maar als een totaalscore zonder normalisatie. De uitkomst wordt direct gebruikt als milieukosten in aanbestedingen of gunningscriteria. Hoe lager de totale MKI van het ontwerp, hoe duurzamer het project.

2.2 Milieu-impactcategorieën: de bouwstenen van milieuprestatie

De milieuprestatie van een product of bouwwerk wordt bepaald aan de hand van impactcategorieën: indicatoren die elk een specifiek milieueffect meten, zoals klimaatverandering, grondstoffenschaarste of luchtverontreiniging.

Voor het opstellen van milieuverklaringen worden twee datasets gebruikt: A1 en A2. Per 1 juli 2026 is de A2 dataset vigerend. De A2 set bestaat uit 19 milieu-impactcategorieën en sluit aan op de Europese Product Environmental Footprint (PEF)-methodiek en de herziene norm EN15804+A2.

Milieu-impactcategorie	Indicator	Eenheid
Klimaatverandering – totaal	GWP-totaal	kg CO2-eq.
Klimaatverandering – fossiel	GWP-fossiel	kg CO2-eq.
Klimaatverandering – biogeen	GWP-biogeen	kg CO2-eq.
Klimaatverandering – landgebruik en verandering in landgebruik	GWP-luluc	kg CO2-eq.
Ozonlaagaantasting	ODP	kg CFC11-eq.
Verzuring	AP	mol H ⁺ -eq.
Vermesting zoetwater	EP-zoetwater	kg P-eq.

Vermesting zeewater	EP-zeewater	kg N-eq.
Vermesting land	EP-land	mol N-eq.
Smogvorming	POCP	kg NMVOC-eq.
Uitputting van abiotische grondstoffen mineralen en metalen	ADP-mineralen&metalen	kg Sb-eq.
Uitputting van abiotische grondstoffen fossiele brandstoffen	ADP-fossiel	MJ, net cal. val.
Watergebruik	WDP	m³ world eq. deprived
Fijnstof emissie	Ziekte door PM	Ziekte-incidentie
Ioniserende straling	Humane blootstelling	kBq U235-eq.
Ecotoxiciteit (zoetwater)	CTU ecosysteem	CTUe
Humane toxiciteit, carcinogeen	CTU humaan	CTUh
Humane toxiciteit, niet-carcinogeen	CTU humaan	CTUh
Landgebruik gerelateerde impact / bodemkwaliteit	Bodemkwaliteitsindex	Dimensieloos

Tabel 1 Overzicht van de A2-milieu-impactcategorieën zoals vastgesteld in EN 15804+A2.

In de periode vóór 1 juli 2026 geldt de oorspronkelijke A1 dataset als vigerend. Deze set bestaat uit 11 milieu-impactcategorieën. In de A2 dataset zijn categorieën zoals verzuring, toxiciteit en vermisting opgesplitst in sub-indicatoren. Daarnaast zijn er nieuwe categorieën toegevoegd, zoals ioniserende straling, impact op ecosystemen en landgebruik.

Milieu-impactcategorie	Indicator	Eenheid
Uitputting van abiotische grondstoffen, ex fossiele energiedragers	ADP-elementen	kg antimoon
Uitputting van fossiele energiedragers	ADP-brandstof	kg antimoon
Klimaatverandering	GWP-100j	kg CO ₂
Ozonlaagaantasting	ODP	kg CFC 11
Fotochemische oxidantvorming	POCP	kg etheen
Verzuring	AP	kg SO ₂
Vermesting	EP	kg (PO ₄) ³⁻
Humaan-toxicologische effecten	HTP	kg 1,4 dichloorbenzeen
Ecotoxicologische effecten, aquatisch (zoetwater)	FAETP	kg 1,4 dichloorbenzeen
Ecotoxicologische effecten, aquatisch (zeewater)	MAETP	kg 1,4 dichloorbenzeen
Ecotoxicologische effecten, terrestrisch	TETP	kg 1,4 dichloorbenzeen

Tabel 2 Overzicht van de A1-milieu-impactcategorieën.

3. Mijn product in de NMD: een stappenplan

Om uw product zichtbaar te maken in de Nationale Milieudatabase (NMD) en in aanmerking te komen voor de Witte Vlekken-vergoedingsregeling, doorloopt u een aantal stappen: van analyse tot toetsing en publicatie. Hieronder lichten we het volledige proces toe.

3.1 Levenscyclusanalyse (LCA) laten uitvoeren

Een LCA brengt de milieueffecten in kaart gedurende de volledige levenscyclus van het product: van grondstofwinning tot productie, gebruik en einde levensduur. De LCA moet voldoen aan de NMD-methodiek.

Het laten opstellen van een LCA vraagt om specialistische kennis. Veel bedrijven schakelen hiervoor een professioneel LCA-bureau in dat ervaring heeft met de Bepalingsmethode(n) en het opstellen van milieuverklaringen. Een actueel overzicht van erkende LCA-opstellers is beschikbaar op [de website van Stichting NMD](#).

3.2 Registratie als data-eigenaar

Voordat de data ingevoerd kunnen worden in de database, registreert u zich bij Stichting NMD als data-eigenaar. Deze registratie is verplicht en geeft de LCA-opsteller toegang tot het online invoerportaal waar de milieugegevens worden beheerd.

3.3 Invoeren van milieudata

De LCA-opsteller voert vervolgens de milieudata via het invoerportaal in. Dit gebeurt op basis van de opgestelde milieuverklaring. De data moet compleet, correct en in overeenstemming met de gestelde eisen worden aangeleverd, zodat het toetsingsproces soepel verloopt.

3.4 Toetsing door een erkende LCA-toetser

Na invoer wordt de data beoordeeld door een onafhankelijke toetser. Deze toetser moet erkend zijn door Stichting NMD en controleert of de gegevens voldoen aan het Toetsingsprotocol van de NMD. Eventuele correcties worden in overleg doorgevoerd, waarna de data goedgekeurd kunnen worden.

3.5 Publicatie in de NMD

Na goedkeuring publiceert Stichting NMD de data officieel in de Nationale Milieudatabase. Vanaf dit moment is de milieuverklaring zichtbaar in de NMD Viewer en beschikbaar voor gebruik in gevalideerde rekeninstrumenten voor milieuprestatie.

3.6 Aanvragen Vergoedingsregeling Witte Vlekken

Na publicatie van uw milieuverklaring in de NMD kunt u een aanvraag indienen voor vergoeding. Dit doet u [via het aanvraagformulier van Stichting NMD](#).

Heeft u een buitenlandse EPD?

Een Environmental Product Declaration (EPD) die in het buitenland is opgesteld, volgt een ander invoerproces dan een Nederlandse milieuverklaring. Voor deze EPD's gelden aanvullende voorwaarden en een aparte procedure.

Op onze website vindt u een [actuele toelichting op de stappen die nodig zijn om een buitenlandse EPD te laten opnemen in de Nationale Milieudatabase](#).

Visuele weergave stappenplan productopname.

4. De Vergoedingsregeling Witte Vlekken

De Nationale Milieudatabase streeft naar een zo volledig mogelijke representatie van bouwproducten in Nederland. Toch ontbreken er nog veel specifieke producten in de database – deze ontbrekende bouwproducten worden ‘witte vlekken’ genoemd. Om dit aan te pakken, is de Vergoedingsregeling Witte Vlekken opgezet. Deze regeling biedt financiële ondersteuning aan partijen die voor deze ontbrekende bouwproducten een milieuverklaring laten opstellen.

4.1 Wat zijn ‘witte vlekken’?

Witte vlekken zijn productgroepen waarvoor (nog) geen categorie 1- of 2-data beschikbaar is in de Nationale Milieudatabase. Dit kan gaan om innovatieve, circulaire, biobased of hergebruikte producten, maar ook om veelgebruikte bouwmaterialen die nog niet door een fabrikant of brancheorganisatie zijn aangemeld. In afwezigheid van specifieke, getoetste data wordt voor deze producten teruggevallen op merkongebonden data (categorie 3), wat gepaard gaat met een ophoogfactor en dus een minder accurate afspiegeling is van de werkelijke situatie, dan categorie 1 of 2 data.

Om de database vollediger en representatiever te maken, stimuleert Stichting NMD partijen om voor deze producten data aan te leveren. Witte vlekken worden daarbij niet eenmalig vastgesteld: bij elke nieuwe ronde van de vergoedingsregeling wordt opnieuw bepaald welke productgroepen het meest dringend ontbreken en in aanmerking komen voor ondersteuning.

4.2 Doel van de regeling

De regeling is bedoeld om drempels te verlagen voor producenten en andere partijen die hun productdata willen laten opnemen in de NMD. Door een vergoeding aan te bieden voor het opstellen van een levenscyclusanalyse (LCA) en het opmaken van een milieuverklaring, wordt het toegankelijker om in te stappen – juist voor kleinere bedrijven, innovatieve pioniers of sectoren waar dit nog niet gebruikelijk is.

Welke producten komen momenteel in aanmerking?

De Vergoedingsregeling Witte Vlekken is opgezet om hiaten in de Nationale Milieudatabase op te vullen met gevalideerde data. De volgende producten komen hiervoor in aanmerking komen:

Producten op de prioriteitenlijst van 'witte vlekken in de NMD'

Dit betreft veelgebruikte productgroepen waarvoor nog geen gevalideerde (categorie 1- of 2-) data beschikbaar is.

Producten binnen de regeling Nationale Aanpak Biobased Bouwen (NABB)

Biobased materialen die op dit moment nog onvoldoende vertegenwoordigd zijn in de NMD.

Innovatieve producten die aantoonbaar bijdragen aan CO₂-reductie in de bouwsector

Bijvoorbeeld hergebruikte of modulaire componenten met een circulair karakter.

4.3 Voor wie is de vergoedingsregeling bedoeld?

De regeling staat open voor een breed scala aan partijen die betrokken zijn bij de productie of levering van bouwproducten:

- Producenten, leveranciers en toeleveranciers van bouwproducten of bouwwerkinstallaties die een LCA willen laten opstellen en de data in de vorm van een milieuverklaring publiceren in de Nationale Milieudatabase.
- Startups en kleine ondernemingen die extra ondersteuning nodig hebben om aan de regelgeving te voldoen (hiervoor gelden [specifieke voorwaarden](#)).
- Brancheorganisaties die namens meerdere leden collectieve aanvragen doen.
- Producenten van innovatieve materialen of producten die bijdragen aan CO₂-reductie (hiervoor gelden [specifieke voorwaarden](#)).
- Aanvragers die eerder gebruik maakten van de regeling, mits ze voldoen aan de gestelde voorwaarden voor herhaalde deelname.

4.4 Een voortdurende inspanning om de Witte Vlekken te vullen

De vergoedingsregeling is onderdeel van een breder beleidsdoel: een volledig en representatief overzicht van milieudata in de Nederlandse bouwsector. De overheid blijft actief betrokken en stimuleert de markt om bij te dragen aan het dichtenvan witte vlekken. Nieuwe productgroepen worden regelmatig geëvalueerd en toegevoegd aan de prioriteitenlijst.

Lees meer over de Vergoedingsregeling Witte Vlekken en de bijbehorende voorwaarden en procedures [op onze website](#).

Leren van eerdere praktijkervaringen

Hoewel we in dit whitepaper geen individuele bouwproducten uitlichten, bevat onze website een reeks uitgelichte milieuverklaringen die laat zien hoe uiteenlopende organisaties – van kleine producenten tot brancheverenigingen – hun productdata succesvol hebben opgenomen in de Nationale Milieudatabase.

Deze praktijkvoorbeelden geven inzicht in:

- Welke stappen zij hebben doorlopen
- Welke afwegingen ze maakten tijdens het LCA-traject
- Wat de zichtbaarheid in de NMD hen heeft opgeleverd

Bent u benieuwd hoe anderen het hebben aangepakt? Bezoek dan de rubriek [Uitgelichte milieuverklaringen](#) op onze website.

Contact

Heeft u vragen over de regeling, het proces of twijfelt u of uw product in aanmerking komt? Neem dan contact op via:

info@milieudatabase.nl

